

dr. SÓFALVI ANDRÁS

régész-történész, muzeológus

Haáz Rezső Múzeum

A. SZEMÉLYES ADATOK

Születési hely, idő:

Székelyudvarhely, 1973. 08. 22

Tanulmányok:

1979-1987: Felsősófalva, Székely Mózes Általános Iskola

1987-1991: Székelyudvarhely, Kós Károly Szakközépiskola

1991-1994: Brassó, Transilvania Egyetem

1994-2000: Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar: régészet-történelem

2002-2006 Budapest, ELTE BTK, Történelemtudományi Doktori Iskola: középkori régészet (doktori disszertáció: A székelység határvédelme és önvédelme a középkortól a fejedelemség koráig. Várak és más védelmi objektumok Udvarhelyszék településtörténetében)

2012: PhD fokozat megszerzése (summa cum laude)

Képzési, kutatói ösztöndíjak:

Soros Supplementary Grants Program (1999-2000, 2000-2001, 2002-2003, 2003-2004, 2004-2005)

Visegrad Scholarship Fund (2006-2007)

OTKA kutatás résztvevője (vezető kutató Benkő Elek): udvarhelyszéki várak, töltésvonulatok, védbarlangok, templomerődök felmérése (2005-2009)

Domus Hungarica Scientiarum et Artium – Magyarországi ösztöndíj (2006, 2007, 2008, 2009, 2013, 2014), Szülőföld ösztöndíj (2014-2015)

MTA Határon Túli Magyar Tudományosságért Ösztöndíjprogram (2011-2012)

MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (2015-)

Egyesületi tevékenység, tagság:

Areopolisz Történelmi Kutatócsoport, Székelyudvarhely, 2000-

Pósta Béla Egyesület, 2004-

Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2005-
Aerial Archaeology Research Group, 2012-
MTA Külső Köztestülete, 2013-
Castrum Bene Egyesület, 2015-

Érdeklődési kör, kutatási területek:

Sóvidék középkori településtörténete; Sóvidék középkori egyháztörténete és egyházépítészete; A sóvidéki és székelyföldi sóbányászat a kezdetektől a késő középkorig; Udvarhelyszék középkori település- és egyháztörténete; Középkori és kora újkori várak és védőművek Udvarhelyszéken; Székelyföld középkori várai; Székelyföld középkori és kora újkori hadtörténete

Várak Dél-Erdélyben

A Dél-Dunántúl a népvándorláskorban és a középkorban

B. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

Kiállítások:

A reformáció évszázadai c. kiállítás (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2008. jún. 16) régészeti része

Történelmünk képei madártávlatból (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2009. jan. 19), kiállítás-megnyitó

Körösfői Zsolttal és Nyárádi Zsolttal közösen: *Bronzkori népek és vizigótok Székelyudvarhely határában* c. régészeti kiállítás (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2010. máj. 30; Székelykeresztúr, Molnár István Múzeum, 2011. jan. 19; Gyergyószentmiklós, Tarisznyás Márton Múzeum, 2011. nov. 4; Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum, 2013. márc. 7)

Légirégészeti fényképek Udvarhelyszékről (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2011. aug. 20.; Gyergyószentmiklós, Tarisznyás Márton Múzeum, 2001. nov. 4; Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum, 2013. febr. 13)

A pénz beszél... A magyar pénzverés története c. kiállítás (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2011. aug. 21.) régészeti része

Tradíció és tudomány keresztmetszetében: a Jézus-kápolna az idő mérlegén. Történelmi kiállítás a kápolna tudományos kutatásainak eredményeiből. (Székelyudvarhely, 2013. máj. 17.)

Templomok a föld alatt. Udvarhelyszéki templomok régészeti kutatása 2005-2013 között c. időszakos régészeti kiállítás (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2013. aug. 19)

A Kulturális örökség napja alkalmából a székelyudvarhelyi Székelytámadt várban készített *Élet a várban* c. időszakos kiállítás (Székelyudvarhely, 2013. szept. 21)

Templomok a föld alatt c. állandó régészeti kiállítás (Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum, 2014. jún. 5)

Várvató Kustaly váránál. Oklánd – 2015. nov. 5.

Pillanatképek a Székelytámadt vár történetéből. Időszakos kiállítás a székelyudvarhelyi várban (Székelyudvarhely, 2017. máj. 20)

Várvató Hagymás váránál. Oklánd – 2017. dec. 11.

Konferenciák, előadások:

2002. szept. 27: Gyergyószentmiklós. Terület- és régiófejlesztési konferencia. *A Sóvidék változásai*

2003. nov. 8-9: Nagyvárad. I. Erdélyi magyar régész konferencia. *Középkori történeti-régészeti kutatások Udvarhelyszéken (Sóvidéken)*

2004. febr. 26: Szováta. Műemlékvédelmi konferencia. *Régészeti kutatások Felsősófalva templomában*

2004. okt. 8-10: Nagykároly. Egyházépítészeti konferencia. *Egyházépítészeti és egyháztörténeti kutatások a Sóvidéken*

2004. nov. 5-7: Marosvásárhely. II. Erdélyi magyar régész konferencia. *Középkori és kora újkori várak Udvarhelyszéken.*

2005. jún. 3: Székelyudvarhely: EME vándorgyűlése. *Régészeti kutatások Székelyudvarhelyen*

2005. nov. 4: Székelyudvarhely: Múltunk jövője, avagy mi lesz veled székelyudvarhelyi épített örökség? *A régészeti lelőhelyek és a régészeti kutatások helyzete Székelyudvarhelyen*

2005. nov. 11-13: Csíkszereda: *Régészeti kutatások Kányád középkori templománál*

2006. ápr. 2: Szováta: Műemlékvédelmi konferencia. *Régészeti kutatások Kányád középkori templománál*

2006. nov. 10-11: Marosvásárhely: IV. Erdélyi magyar régészkonferencia: *Beszámolók a Kányád, Szentimre és Bikafalva templomaiban végzett régészeti kutatásokról*

2007. febr. 10-11: Szatmárnémeti: IV. Középkori egyházi építészet Erdélyben konferencia: *Középkori templomok régészeti kutatása Udvarhelyszéken (2005-2006)*

2007. ápr. 4: Székelyudvarhely: *Középkori templomok régészeti kutatása Udvarhelyszéken*

2007. okt. 27: Székelyudvarhely: Szent Imre milleniumi emlékévi – helytörténeti konferencia: *Régészeti kutatások Szentimrefalva középkori templománál*

2007. nov. 9-11. Kolozsvár: V. Erdélyi magyar régészkonferencia: *Udvarhely környéki mesterséges barlangok*

2008. jan. 22: Székelyudvarhely: *Udvarhelyszéki védbarlangok*

2008. ápr. 17: Székelyudvarhely: *Kustaly vára és a Kakasbarázda az újabb régészeti kutatások megvilágításában*

2008. jún. 20: Székelyudvarhely: Kerekasztal-beszélgetés: *Egyházi örökségünk védelme*
2008. okt. 29-30: Barót: IV. Erdővidéki régészeti konferencia: *Kustaly vára és a Kakasbarázda az újabb régészeti kutatások tükrében*
2008. nov. 7-9. Kolozsvár: VI. Erdélyi magyar régészkonferencia: *A Marosszentanna-Csernyahov-kultúra települése Székelyudvarhely-Alsólok lelőhelyen*
2008. nov. 28-30. Szováta (Demjén Andreával közösen): Műemlékvédelmi konferencia: *Régészeti ásatások Máréfalva középkori templománál (2007-2008)*
2008. dec. 16. Csíkszereda: *Székelyudvarhely térségében 2008-ban végzett régészeti kutatások*
2009. jan. 10. Máréfalva (Demjén Andreával közösen): *Régészeti ásatások Máréfalván (2007-2008)*
2009. jan. 26. Székelyudvarhely (Nyárádi Zsolttal és Körösfői Zsolttal közösen): *Őskori és népvándorláskori régészeti feltárás Székelyudvarhely határában*
2009. jan. 27. Székelykeresztúr (Nyárádi Zsolttal és Körösfői Zsolttal közösen): *Őskori és népvándorláskori régészeti feltárás Székelyudvarhely határában*
2009. márc. 24: Sepsiszentgyörgy: *Udvarhelyszéki mesterséges védbarlangok*
2009. ápr. 8: Székelyudvarhely: *Tíz év az udvarhelyszéki templomok régészeti kutatásában*
2009. okt. 3: Debrecen: Székely-történeti konferencia: *Udvarhelyszéki mesterséges barlangok*
2009. okt. 6: Székelyudvarhely, X. Erdélyi magyar restaurátor konferencia: *Őskori és népvándorláskori régészeti feltárás Székelyudvarhely határában* (Nyárádi Zsolttal és Körösfői Zsolttal közösen)
2009. nov. 7: Sepsiszentgyörgy: VII. Erdélyi magyar régészkonferencia: *Udvarhelyszéki várak régészeti kutatása (2005-2009)*
2009. nov. 7: Sepsiszentgyörgy: VII. Erdélyi magyar régészkonferencia: *Az oklándi halomsíros temető* (Méder Lóránttal és Sztáncsuj Sándor Józseffel közösen)
2009. nov. 25: Csíkszereda: *Régészeti kutatások Rapsóné váránál*
2009. nov. 28: Székelyudvarhely: *Régészeti kutatások Bögöz középkori templomnál (2008-2009)*
2010. febr. 25: Kolozsvár: EME Bölcsész-, Nyelv- és Történettudományi szakosztályának előadása: *Udvarhelyszéki templomok régészeti kutatása (2005-2009)*
2010. márc. 10: Székelyudvarhely: EKE előadás: *Régészeti barangolások Udvarhelyszéken*
2010. márc. 27: Szováta: IV. Erdélyi műemlékvédelmi konferencia: *Udvarhelyszéki várak és mesterséges barlangok felmérése és régészeti kutatása (2005-2009)*
2010. máj. 15: Telekfalva: *Régészeti kutatások Telekfalván 2007-ben*
2010. máj. 17: Székelyudvarhely: *Szemelvények a Csonkavár történetéből*
2010. jún. 12: Bögöz: „Civil kezdeményezések és műemlékvédelem a Kárpát-medencében 2010” konferencia: *Régészeti kutatások Bögöz középkori templománál*
2010. nov. 18: Csíkszereda: *Régészeti kutatások a Rika-erdőben*

2011. febr. 10: Székelyudvarhely: Vulticultus-előadássorozat: *A védelem formái Udvarhelyszéken a középkorban és a fejedelemség korában*
2011. febr. 2: Debrecen: Dóczy Gimnázium: *Udvarhelyszéki védbarlangok*
2011. febr. 2: Debrecen: Református Gimnázium: *Udvarhelyszéki védbarlangok*
2011. febr. 2: Debrecen: MTA ATOMKI: *Székelyföldi hosszúsáncok kutatásának legújabb eredményei*
2011. febr. 3: Budapest: Magyar Protestáns Teológiai Kollégium: *Udvarhelyszék védelmi erődítményei*
2011. márc. 15: Székelyudvarhely (Négyesi Lajossal közösen): *Gábor Áron elrejtett ágyúí nyomában a Görgényi-fennsíkon*
2011. máj. 18: Gyulafehérvár – Szilágysomlyó: Várak, erődítések újra használatban – Az épített örökség felújításának elméleti és gyakorlati kérdései nemzetközi konferencia-sorozat – Tusnád: *A székelyudvarhelyi vár*
2011. szept. 28-30: Énlaka (Nyárádi Zsolttal közösen): *A régészeti kutatások tanulságai Székelyudvarhely szomszédságában végzett településeken*
2011. nov. 5: Gyergyószentmiklós: IX. Erdélyi magyar régészkonferencia (Kosza Antallal közösen): *Töltésvonulatok a Görgényi-, Hargita- és Persányi-hegység térségében*
2011. nov. 10: Homoródszentmárton: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál*
2011. dec. 16: Csíkszereda: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál*
2012. febr. 17: Homoródszentmárton: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál*
2012. márc. 16: Székelyudvarhely: Székelyföldi tudományosság – Székely tudósok tudománytörténeti konferencia: *Kiemelkedő személyiségek a székely régészetben*
2012. márc. 27: Szováta: V. Erdélyi műemlékvédelmi konferencia: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál (2011)*
2012. júl. 6: Homoródszentmárton: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál*
2012. szept. 13-15: Budapest: Aerial Archaeology, Remote Sensing and the Archaeological Process. AARG Conference – 2012: *First Results of Aerial Archaeology in Harghita County (Romania)*
2012. nov. 9-11: Marosvásárhely: X. Erdélyi magyar régészkonferencia (Botha Zoltánnal közösen): *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál (2011-2012)*
2012. nov. 23-24: Kolozsvár: A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 11. *Várak a Rikában. Adatok Udvarhelyszék és környezetének előtörténetéhez*
2012. dec. 17: Zetelaka: *A székelység határvédelme és önvédelme a középkortól a fejedelemség koráig. Várak és más védelmi objektumok Udvarhelyszék település-történetében. PhD disszertáció tézisei*

2013. jan. 14: Székelyudvarhely, Babeş-Bolyai Tudományegyetem: *Régészet: elmélet és gyakorlat*
2013. febr. 11: Csíkszereda: *Régészeti kutatások a homoródszentmártoni templomvárnál (2011-2012)*
2013. ápr. 5: Székelyudvarhely: *A Csonkavár (Székelytámadt vár) erődítési elemei*
2013. ápr. 30: Budapest, MTA BTK RI – TTI, Hereditas Siculorum – A régi Székelyföld kutatásának újabb eredményei: *Székelyföld kiterjedése a középkorban*
2013. máj. 23-25: Nyárádszentlászló: Castrum Bene Egyesület 19. vándorgyűlése: *Árpád-kori toronyvárak a Rika-erdőben*
2013. máj. 31 – jún. 1: Megújuló örökség XIV. Határon túli magyar épített örökség kutatása és megóvása c. konferencia. *Régészeti kutatások Székelyderzsben; A székelyudvarhelyi Jézuskápolna*
2013. jún. 22: Székelyudvarhely – Múzeumok éjszakája: *Tudományos kutatások a Jézuskápolnában*
2013. okt. 24-26. Kolozsvár: Bethlen Gábor és Európa – Nemzetközi Tudományos konferencia Bethlen Gábor trónra lépésének 400. évfordulóján: *Határvédelem Székelyföldön Bethlen Gábor korában*
2014. jan. 6: Székelyudvarhely, Babeş-Bolyai Tudományegyetem: *Régészet: elmélet és gyakorlat*
2014. febr. 7: Homoródszentmárton: *A homoródszentmártoni templomvár régészeti kutatása (2011-2013)*
2014. márc. 6: Budapest: Magyar Protestáns Teológiai Kollégium: *A homoródszentmártoni templomvár régészeti kutatása (2011-2013)*
2014. jún. 21: Székelyudvarhely: *Régészet és történelem – kutatások a Székelytámadt várban*
2014. aug. 27: Csíkszereda (Kosza Antallal közösen): *Székelyföld előtörténetének rejtélyei – hosszúsáncok a Görgényi-, Hargita- és Persányi-hegység térségében*
2014. szept. 22: Szeged: A vaskohászat és fémművesség régészeti emlékei, különös tekintettel a római császárkori Barbarikum területére – Nemzetközi szeminárium: *Edényégető kemencék és vasolvasztó kohó a székelyudvarhelyi vizigót településen*
2014. szept. 27: Szováta – III. szováta helytörténeti konferencia: *Rapsóné vára és környezete az Árpád-korban*
2015. jan. 6: Székelyudvarhely, Babeş-Bolyai Tudományegyetem: *Régészet: elmélet és gyakorlat*
2015. máj. 27: Stara Lesná, Szlovákia: 14-ik Nemzetközi Castrum Bene Konferencia: *Medieval castles of Udvarhelyszék (Odorhei district) and their relation with the settlements*
2015. jún. 12: Csíkszereda: *A homoródszentmártoni templomvár régészeti kutatása (2011-2014)*
2015. nov. 6: Csíkszereda (Kosza Antallal közösen): *Hosszúsáncok a Görgényi-, Hargita- és Persányi-hegység térségében*

2015. nov. 14: Székelyudvarhely: *A Székelyföld középkori történetének főbb kérdései* (A Székelyföld monográfia első kötetének előzetes bemutatója)
2016. jan. 21: Székelyudvarhely: Magyar Kultúra Napja: *A Székelytámadt vár története a történeti és régészeti források tükrében*
2016. márc. 4: Csíkszereda: *Kustaly vára régészeti kutatása és turisztikai hasznosítása*
2016. márc. 21: Kolozsvár – EME: *Udvarhelyszék középkori településtörténetének vázlata. Egy évtizedes kutatómunka eredményei*
2016. nov. 12: Székelyudvarhely – Magyar Tudomány Napja: *Rovásírásos téglatöredék a Székelytámadt várból*
2016. nov. 26: Kolozsvár – Magyar Tudomány Napja: *Királykő vára*
2017. júl. 7: Barót: *Régészeti eredmények a székelyföldi templomvárak kutatásában: a homoródszentmártoni templomvár példája*
2017. nov. 11: Székelyudvarhely – Magyar Tudomány Napja: *Vizigót település Székelyudvarhely – Kadicsfalvi-réten; Hagymás vára újratöltve* (utóbbi Pánczél Szilamérral és Sidó Katalinnal közösen)
2017. nov. 25: Kolozsvár – Magyar Tudomány Napja: *A Német Lovagrend várépítő tevékenysége a Barcaságban*
2017. nov. 28: Kolozsvár – Limes Forum VI: *„Cetatea Hășmaș/Hagymás” reevaluată* (Pánczél Szilamérral és Sidó Katalinnal közösen)
2017. dec. 1. Visegrád: *Rejtélyes eredetű földsáncok a Székelyföldön*
2017. dec. 15: Budapest: *A homoródszentmártoni templomvár a régészeti kutatások megvilágításában*
2018. jan. 10: Székelyudvarhely, Haáz Rezső Múzeum: *Régészet: elmélet és gyakorlat*

Konferenciaszervezés:

2011. szept. 28-30: III. Énlaka konferencia: *A székelyek középkori története és régészete*
2013. ápr. 5: Székelyudvarhely: *Székelyföldi várak kutatása, helyreállítása és hasznosítása – Központban a székelyudvarhelyi Csonkavár*
2017. nov. 11: Székelyudvarhely – Magyar Tudomány Napja: *A székelyföldi régészettudomány legújabb eredményei*

Tudománynépszerűsítő filmek (tudományos szakértő):

- Erdély régi templomai. Felsőboldogfalva. In: Román Televízió magyar adása. 2008.04.22
- Erdély régi templomai. Nagyalambfalva. In: Román Televízió magyar adása. 2008.07.12
- Erdély régi templomai. Máréfalva. In: Román Televízió magyar adása. 2008.11.27
- Erdély régi templomai. Bögöz. In: Román Televízió magyar adása. 2009.11.26
- Erdély régi templomai. Vízakna. In: Román Televízió magyar adása. 2010.07.13

Erdély régi templomai. Halmágy. In: Román Televízió magyar adása. 2012.11.06

https://www.youtube.com/watch?v=aUQuxsF_ZmE

Erdély régi templomai. Jézus-kápolna. In: Román Televízió magyar adása. 2011.05.17

Erdély régi templomai. Homoródszentmárton. In: Román Televízió magyar adása. 2011.12.05

Erdély régi templomai. Rotundák 1. In: Román Televízió magyar adása. 2013.10.08

Erdély régi templomai. Rotundák 2. In: Román Televízió magyar adása. 2013.10.15

Erdély régi templomai. Rotundák 3. In: Román Televízió magyar adása. 2013.10.22

A bágyi vár. In: Román Televízió magyar adása. 2015.01.20

Erdély régi templomai. A homoróddaróci templomvár. In: Román Televízió magyar adása. 2016.01.26 <https://www.youtube.com/watch?v=7k8qV9tK-ew>

A székelyudvarhelyi Székelytámadt vár. In: Román Televízió magyar adása. 2016.03.22 <https://www.youtube.com/watch?v=GwxRKEgUUgc>

Kakasbarázda – Titokzatos töltésvonulat a Hargitán. In: Román Televízió magyar adása. 2016.06.07 <https://www.youtube.com/watch?v=Q0QRzZiGXWs>

Erdély régi templomai. Oltszakadát. In: Román Televízió magyar adása. 2017.12.19

<https://www.youtube.com/watch?v=-Hflu4fL3Sc>

<http://www.magyaradas.ro/erdely-regi-templomai/1114-szakadat>

Közreműködés a „Csonkavár a romokon” c. dokumentumfilmben, 2012 – Duna Tv

Közreműködés a „Párhuzamos múlt” c. dokumentumfilmben, 2014 – M1

Könyvbemutatók:

Sófalvi András: *Sóvidék a középkorban. Fejezetek a székelység középkori történelméből.* Székelyudvarhely. 2005. (Székelyudvarhely, 2005. jún. 16, a kötetet bemutatta: Hermann Gusztáv Mihály)

Sófalvi András: *A székelyudvarhelyi Jézus kápolna. A székelyföldi négykaréjos kápolnák kérdéséhez.* Székelyudvarhely. 2012. kötetének bemutatója. (Székelyudvarhely, 2012. aug. 18., a könyvet bemutatta: Mihály János)

A „*Székelység története*” c. tankönyv székelyudvarhelyi bemutatója (2013. jan. 24.)

Sófalvi András: *Hadakozás és önvédelem a középkori és fejedelemség kori Udvarhelyszéken.* Kolozsvár. 2017 (Székelyudvarhely, 2017. augusztus 18, a könyvet bemutatta: Botár István; Kolozsvár, 2017. október 9, a könyvet bemutatta: Hegyi Géza;

Budapest: 2017. december 14, a könyvet bemutatta: Benkő Elek)

Sófalvi András által bemutatott könyvek:

Botár István: *Kövek, falak, templomok* c. könyvének bemutatása (Csíkszereda, 2009. okt. 16)

Karczag Ákos – Szabó Tibor: *Erdély, Partium és a Bánság erődített helyei. Várak, várkastélyok, városfalak, templomvárak, barlangvárak, sáncok és erődítmények a honfoglalástól a 19. század végéig c. könyvének bemutatása* (Sófalvi András, Szováta, 2010. márc. 27)

Tanulmányok a székelység középkori és fejedelemség kori történelméből. Szerk.: Sófalvi András – Visy Zsolt. Énlaka – Székelyudvarhely. 2012. (Sófalvi András, Székelyudvarhely, 2012. máj. 25)

C. PUBLIKÁCIÓK

Tudományos monográfiák, önálló kiadványok:

Sóvidék a középkorban. Fejezetek a székelység középkori történelméből. Székelyudvarhely. 2005.

Demjén Andrea társszerzővel: *Máréfalva középkori temploma.* Székelyudvarhely. 2009.

Körösfői Zsolt – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *Bronzkori népek és vizigótok Székelyudvarhely határában.* Kiállítás- és szakkatalógus. Székelyudvarhely. 2010.

A székelyudvarhelyi Jézus kápolna. A székelyföldi négykaréjos kápolnák kérdéséhez. Székelyudvarhely. 2012.

Demjén Andrea társszerzővel: *Máréfalva középkori temploma.* Második kiadás. Székelyudvarhely. 2014.

Hadakozás és önvédelem a középkori és fejedelemség kori Udvarhelyszéken. Kolozsvár. 2017.

Könyvfejezetek:

Sztáncsuj Sándor József társszerzővel: *Székelyföld a székelyek letelepedése előtt.* In: A székelység története. Kézikönyv és tankönyv az általános iskolák VI. és VII. osztályai számára. Főszerk.: Hermann Gusztáv Mihály. Csíkszereda – Székelyudvarhely. 2012. 14-27.

Sztáncsuj Sándor József társszerzővel: *Székelyföld a székelyek letelepedése előtt.* In: A székelység története. Tankönyv és kézikönyv diákoknak és felnőtteknek. Második, javított kiadás. Főszerk.: Hermann Gusztáv Mihály. Székelyudvarhely. 2015. 14-27.

Sóbányászat és sókereskedelem 1562-ig; Hadviselés és határvédelem (Benkő Elek társszerzővel); *Templomvárak a Székelyföldön.* In: Székelyföld története. I. kötet. Szerk.: Benkő Elek – Oborni Teréz. Székelyudvarhely. 2016. 295-301.; 320-348.; 415-439.

Tudományos közlemények:

Szász Tibor András társszerzővel: *Sófalva középkori temploma.* Hazanéző 11 (2000). 2. sz. 5-10.

A sóvidéki (székelyföldi) sóbányászat kritikai története a kezdetektől 1562-ig. In: Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok I. Szerk.: Hermann Gusztáv Mihály – Róth András Lajos. Székelyudvarhely. 2001. 139-167.; Hazanézó 14 (2003). 1. sz. 32-34.; 2. sz. 29-34.

Sóvidék elpusztult kápolnái. Hazanézó 12 (2001). 1. sz. 16-18.

Sóváradi középkori temploma. Hazanézó 12 (2001). 2. sz. 11-14.

A Sóvidék középkori településtörténete. Areopolisz 2002. 169-194.

Településszerkezeti kutatások a Sóvidéken. A székely településrend és gazdálkodás tanulságai. Kút 2 (2003). 1. sz. 16-34.; Areopolisz 2003. 34-65.

Határhasználat és gazdálkodás a középkori és kora újkori Sóvidéken. Areopolisz 2004. 20-44.

Skriba Péter társszerzővel: *Langobard település Balatonlelle határában.* Archaeologiai Értesítő 129 (2004). 121-163.

Honti Szilvia – Belényesy K. – Fábián Sz. – Gallina Zs. – Hajdú Á. D. – Hansel B. – Horváth T. – Kiss V. – Koós I. – Marton T. – Németh P. G. – Oross K. – Oszás A. – Polgár P. – P. Szeőke J. – Serlegi G. – Siklósi Zs. – Sófalvi András – Virágos G.: *A tervezett M7-es autópálya Somogy megyei szakaszának megelőző régészeti feltárása (2002-2003). Előzetes jelentés III.* Somogyi Múzeumok Közleményei 16 (2004). 3-70.

Székelyföld középkori várai és a keleti határvédelem. Castrum 2006. 1. 5-26.

Derzsi Csongor társszerzővel: 205. *Ulies – Biserica Veche.* In: Cronica cercetărilor arheologice din România – Campania 2005. Red.: Carmen Bem – Irina Nicolae. Cimec 2006. pp. 380-381. Planşa 73.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Sântimbru – Pustiu Mic.* In: Cronica cercetărilor arheologice din România – Campania 2006. Red.: Carmen Bem – Irina Nicolae. Cimec 2007. pp. 245-246. Planşa 52.

Derzsi Csongor – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *A Bikafalvi Református Egyházközség története a régészeti kutatások és levéltári források tükrében.* A Csíki Székely Múzeum Évkönyve 2006. 17-34.

A Sóvidék román kori egyházi építészetéről. In: Középkori egyházi építészet Erdélyben IV. Szerk.: Szöcs Péter Levente – Adrian Andrei Rusu. Szatmárnémeti. 2007. 37-48.

A székelyudvarhelyi Csonkavár. Castrum 2007. 2. 63-80.

Árpád-kori templomok Udvarhelyszéken. Örökségünk 1 (2007). 1. 10-11.

Nagy Borbála – Skriba Péter társszerzőkkel: *Balatonlelle – Országúti-dűlő és Balatonlelle – Felső-Gamász.* In: Gördülő idő. Régészeti feltárások az M7-es autópálya Somogy megyei szakaszán Zamárdi és Ordacsehi között. Szerk.: Belényesy Károly – Honti Szilvia – Kiss Viktória. m.h.n. 2007. 151-166.

Bagi István – Serfőző Antal társszerzőkkel: *Természettudományos vizsgálatok és kísérletek Balatonlellén.* In: Gördülő idő. 255-260.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Elpusztult középkori falvak Udvarhelyszéken.* Örökségünk 1 (2007). 3. sz. 18-20.

Demjén Andrea – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *Satu Mare – Botos*. In: *Cronica cercetărilor arheologice din România – Campania 2007*. Ed.: Mircea Victor Angelescu – Florela Vasilescu. Cimec 2008. pp. 270-271. Planșa 61.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Teleac – Biserica Reformată*. In: *Cronica cercetărilor arheologice din România – Campania 2007*. Ed.: Mircea Victor Angelescu – Florela Vasilescu. Cimec 2008. pp. 320-322. Planșa 69.

A kettős honfoglalásról, új megvilágításban. Tények és hipotézisek (Kolumbán-Antal József: Székely honfoglalás, avagy mikor költözhettek a székelyek a Kárpát-medencébe? c. könyve nyomán). Székelyföld 11 (2007). 7. 126-140.

Darius kincse I-II. Székelyföld 12 (2008). 9. sz. 115-127.; 11. sz. 79-97.

Ioan Marian Țiplic: *Erdély védelmi szervezete a 10-14. században* c. könyvének recenziója. *Castrum* 2008. 2. 152-175.

Derzsi Csongor társszerzővel: *Régészeti kutatások a kányádi középkori templomnál (2005-2006)*. *Acta Siculica* 2008. 267-285.

Demjén Andrea – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *Cercetarea bisericilor medievale în scaunul Odorhei (jud. Harghita)*. *Arheologia Medievală* 7 (2008). 79-119.

Kustaly vára. *Castrum* 2009. 1. 5-30.

A homoródalmási Tatárkápola és környezete. *Örökségünk* 3 (2009). 3. 6-7.

Körösfői Zsolt – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *Odorheiu Secuiesc – „Kadicsfalvi-rét”*. *Campania cercetărilor arheologice din România – 2008*. Cimec – Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște. Valachica 21-22. Târgoviște. 2009. 320-323.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Régészeti kutatások a telekfalvi református templomban*. Molnár István Múzeum kiadványai 1. Székelykeresztúr. 2009. 73-106.

Firtos történetei. In: *Emlékkönyv Egyed Ákos születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Szerk.: Pál Judit – Sipos Gábor. Kolozsvár. 2010. 307-314.

Gogâltan, Florin – Demjén Andrea – Nyárádi Zsolt – Botha Zoltán – Zólya Levente társszerzőkkel: *Cetatea Both, Gheorgheni, jud. Harghita*. In: *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2009*. București. 2010. 65.

Karczag Ákos – Szabó Tibor: Erdély, Partium és a Bánság erődített helyei. Várak, várkastélyok, városfalak, templomvárak, barlangvárak, sáncok és erődítmények a honfoglalástól a 19. század végéig. Budapest. 2010. c. könyv recenziója. *Castrum* 2010. 1. 47-52.; *Erdélyi Múzeum* 52 (2010). 1-2. 165-169.

A régészet tanúvallomása a bögözi templomról – egy megelőző feltárás eredményei. In: „Civil kezdeményezések és műemlékvédelem a Kárpát-medencében 2010” c. konferencia-kötet (Bögöz. 2010. június 11-13). 31-36.

A székelyudvarhelyi vár. A külső vár vázlatos képe. In: *Fortificații din nou în folosință – Fortresses once again in use – Várak, erődítések újra használatban*. Szerk.: Kirizsán Imola – Szabó Bálint – Takács Enikő. h.n. 2011. 143-162.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Árpád-kori településrészlet Telekfalván*. In: Erdély és kapcsolatai a kora népvándorlás korában. Molnár István Múzeum kiadványai. 3. Főszerk.: Körösfői Zsolt. Székelykeresztúr. 2010/2011. 177-190.

A székelység középkori várai. Kísérlet egy székelyföldi vártipológia kidolgozására. In: Várak nyomában. Tanulmányok a 60 éves Feld István tiszteletére. Szerk.: Terei György – Kovács Gyöngyi – Domokos György – Miklós Zsuzsa – Mordovin Maxim. Budapest. 2011. 241-249.

Körösfői Zsolt – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *Töpferöfen in der Siedlung der Sântana de Mureş-Cernjachov-Kultur in Odorheiu Secuiesc-Alsólok, Siebenbürgen*. In: Drehscheibentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Imperiums. Herausgegeben von Jan Bemman, Morten Hegewisch, Michael Meyer, Michael Scmauder. Bonner Beiträge zur vor- und Frühgeschichtlichen Archäologie 13. Bonn. 2011. 445-456.

Nyárádi Zsolt társszerzővel: *A régészet szerepe a középkori és fejedelemség kori székely falvak történetének kutatásában. Esettanulmány négy Székelyudvarhely melletti település vonatkozásában*. In: Tanulmányok a székelység középkori és fejedelemség kori történelméből. Szerk.: Sófalvi András – Visy Zsolt. Énlaka – Székelyudvarhely. 2012. 169-199.

A székelység szerepe a középkori és fejedelemség kori határvédelemben. Erdélyi Múzeum 74 (2012). 3. 3-22.

Kiemelkedő személyiségek a székely régészetben. In: Székelyföldi tudományosság – Székely tudósok. Szerk.: Hermann Gusztáv Mihály – P. Buzogány Árpád. Székelyudvarhely. 2012. 37-47.

Erdélyi István – Ráduly János: A Kárpát-medence rovásfeliratos emlékei a Kr. u. 17. századig c. könyvének recenziója. Sóvidék 4 (2012). 2. 66-71.

Szöke Balázs társszerzővel: *A bágyi vár. Egy 17. századi székely vár rekonstrukciós kísérlete*. Várak, kastélyok, templomok 8 (2012). 1. szám. 8-11.

Szászkézd – templom és vár. Castrum 2013. 1-2. 152-156.

Székelyudvarhely – Székelytámadt vár (v. Csonkavár). Castrum 2013. 1-2. 158-163.

Az önvédelem formái Udvarhelyszéken a középkorban és a fejedelemség korában. Székelyföld 17 (2013). 6. 101-117.

Benkő Elek: A középkori Székelyföld I-II. Bp. 2012. c. könyvének recenziója. Erdélyi Múzeum 75 (2013). 4. 148-159.

Egy disszertáció margójára: a Rika-erdei várak és az udvarhelyi királyi magánuradalom kérdése. In: Certamen I. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. szakosztályában. Szerk.: Egyed Emese – Pakó László – Weisz Attila. Kolozsvár. 2013. 165-174, 525-530.

The border- and self-defence of Szeklers from the Medieval Age till the Age of Principality. Castles and other defence objects in the settlement history of Udvarhelyszék. Dissertationes Archaeologicae. Ser. 3. No. 1. (2013). 339-366. <http://dissarch.elte.hu/index.php/dissarch>

Ramparts in the Görgényi, Hargita and Persányi Mountains. In: Aerial Archaeology and Remote Sensing from the Baltic to the Adriatic. Edited by Zoltán Czajlik and András Bődöcs. Budapest. 2013. 89-93.

A székelyudvarhelyi Jézus-kápolna. Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából 8 (2013). 75-94.

Kosza Antal társszerzővel: *Székelyföld előtörténetének rejtélyei – hosszúsáncok a Görgényi-, Hargita- és Persányi-hegység térségében.* Székelyföld 18 (2014). 8. 85-96.

Homoródújfalú – szemelvények egy udvarhelyszéki templom és falu középkori történelméből. Lustra 1 (2014). 1. 12-15.

Határvédelem a Székelyföldön Bethlen Gábor korában. In: Bethlen Erdélye, Erdély Bethlene. A Bethlen Gábor trónra lépésének 400. évfordulóján rendezett konferencia tanulmányai. Szerk.: Dáné Veronka – Horn Ildikó – Lupescu Makó Mária – Oborni Teréz – Rüszt-Fogarasi Enikő – Sipos Gábor. Kolozsvár. 2014. 675-686, 712-716.

Tóth Boglárka – Botár István – Grynaeus András társszerzőkkel: *Udvarhelyszéki templomtornyok és történeti faszerkezetek dendrokronológiai keltezése. Az „udvarhelyi tölgykronológia” 1.* Lustra 2 (2015). 1. szám. 4-13.

Tóth Boglárka – Botár István – Grynaeus András társszerzőkkel: *Udvarhelyszéki templomtornyok és történeti faszerkezetek dendrokronológiai keltezése. Az „udvarhelyi tölgykronológia” 2.* Lustra 3 (2016). 1. szám. 30-41.

Bodza vára és a havasalföldi Székely megye (Adalékok a székelyek határvédelméhez és a havasokon túli tevékenységéhez). Lustra 4 (2017). 1. sz. 55-63.

Határvédelem a Székelyföldön Bethlen Gábor koráig. In: Őrzők, vigyázatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig. Szerk.: Pósn László – Veszprémy László – Boda József – Isaszegi János. Budapest. 2017. 337-357.

Vizigót archaeozoológia: háziállatok tartása és hasznosítása a Székelyudvarhely – Kadicsfalvi-réten feltárt csontleletek tükrében. Lustra 4 (2017). 2. sz. 22-26. (Daróczi-Szabó Márta és Daróczi-Szabó László társszerzővel)

Kötetszerkesztés:

Tanulmányok a székelység középkori és fejedelemség kori történelméből. Társszerkesztő: Visy Zsolt. Énlaka – Székelyudvarhely. 2012.

Tudományos ismeretterjesztő cikkek:

Kodáros, avagy Dáriusz kincse. Hazanéző 8 (1997). 1. sz. 4-7.

Nem épített várat a székely? Hazanéző 8 (1997). 2. sz. 4-7.; ill. Honismeret 26 (1998). 3. sz. 43-53.

Barangolás a Sóvidék monda- és mesevilágában. Hazanéző 9 (1998). 1. sz. 4-7.

A régészet szerepe a Sóvidék kora történetének kutatásában. Hazanéző 13 (2002). 1. sz. 4-7.

A székelység betelepülése a Sóvidékre. Hazanéző 13 (2002). 2. sz. 4-8.

- A székely tízes mint településtörténeti tényező.* Hazanéző 15 (2004). 1. sz. 12-13.
- A Sóvidék változásai.* Székelyföld 8 (2004). 8. sz. 107-116.
- Régészeti gyűjtemény – régészeti kutatások.* In: Haáz Rezső Múzeum 2005. Szerk.: Zepezsaner Jenő. Székelyudvarhely. 2005. 32-33.
- A középkori Udvarhelyszék várai 1-2.* Várak, Kastélyok, Templomok 3 (2007). 1. 12-15.; 2. 12-14.
- Nyárádi Zsolt társszerzővel: *Régészeti kutatások a telekfalvi református templomban.* Örökségünk 2 (2008). 1. sz. 10-11.
- Telekfalvi ásatások.* Várak, Kastélyok, Templomok 4 (2008). 2. sz. 16-19.
- Telekfalvi védbarlangok.* Örökségünk 2 (2008). 2. sz. 4-5.
- Soós Zoltán – Visy Zsolt társszerzőkkel: *Székelyföldi templomok.* Várak, Kastélyok, Templomok. 4 (2008). 6. 8-11.
- Körösfői Zsolt – Nyárádi Zsolt társszerzőkkel: *A gótok nyomában Udvarhelyen.* Örökségünk 3 (2009). 1. 14-15.
- Régészeti gyűjtemény.* In: A Haáz Rezső Múzeum gyűjteményei. Szerk: Miklós Zoltán. Székelyudvarhely. 2009. 5-7.
- Mítosz és valóság. A székelyudvarhelyi Budvár.* Várak, Kastélyok, Templomok 6 (2010). 5. 8-10.; Örökségünk 5 (2011). 1. 10-12.
- Régészeti feltárás a homoródszentmártoni templomvárnál.* Hargita Népe 2011. augusztus 5. péntek. 7., 10. old.
- Az udvarhelyi vár: a Székelytámadt vártól a Csonkavárig.* Örökségünk 5 (2011). 3. 4-7.
- Rapsóné vára.* Örökségünk 6 (2012). 2. 8-10.
- Székelyföldi Legendárium: mese és történelem.* Örökségünk 6 (2012). 28-29.
- Árpád-kori toronyvárak a Rika-erdőben.* Várak, kastélyok, templomok 8 (2012). 6. 8-11.
- Kustaly vára.* Örökségünk 6 (2012). 4. 28-31.
- A bágyi vár.* Örökségünk 7 (2013). 2. 1719.
- A nagygalambfalvi vár.* Örökségünk 7 (2013). 4. 15-16.
- Egy elfeledett úton a Sóvidékről Gyergyóba: történelmi kirándulás a Só-útján.* Sóvidék 5 (2013). 2. szám. 52-55.
- Oklánd középkori temploma – az újabb kutatások ismeretében.* Lustra 2 (2014). 2. szám. 35-40.
- Vöröstorony várai.* Várak, Kastélyok, Templomok. Évkönyv 2016. 22-26.

Recenziók:

- Kolumbán-Antal József: *Székely honfoglalás, avagy mikor költözhettek a székelyek a Kárpát-medencébe?* Székelyföld 11 (2007). 7. 126-140.

Ioan Marian Țiplic: *Erdély védelmi szervezete a 10-14. században*. Castrum 2008. 2. 152-175.

Karczag Ákos – Szabó Tibor: *Erdély, Partium és a Bánság erődített helyei. Várak, várkastélyok, városfalak, templomvárak, barlangvárak, sáncok és erődítmények a honfoglalástól a 19. század végéig*. Budapest. 2010. Castrum 2010. 1. 47-52.; Erdélyi Múzeum 52 (2010). 1-2. 165-169.

Benkő Elek: *A középkori Székelyföld I-II*. Bp. 2012. c. könyvének recenziója. Erdélyi Múzeum 75 (2013). 4. 148-159.

Székely templomvárak nyugati szemmel. Hubert Rossel: Transylvanie – Les églises fortifiées du pays des Sicules c. könyvének recenziója. Lustra 4 (2017). 1. sz. 38-39.